

FIȘA DISCIPLINEI

(Metode de prelucrare a limbajului natural)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Matematică și Informatică
1.3. Departamentul	Departamentul de Matematică și Informatică al Liniei Maghiare
1.4. Domeniul de studii	Informatică
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / Calificarea	Adatelemzés és modellezés / Analiza datelor și modelare Data analysis and modelling
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Természetesnyelv-feldolgozási módszerek / Metode de prelucrare a limbajului natural / Methods of natural language processing				Codul disciplinei	MMM8081	
2.2. Titularul activităților de curs	conf. dr. Bodó Zalán-Péter						
2.3. Titularul activităților de seminar	conf. dr. Bodó Zalán-Péter						
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	obligatorie-fundamentală

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator/proiect	1+2+0
3.4. Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator/proiect	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					4
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)			130		
3.8. Total ore pe semestru			200		
3.9. Numărul de credite			8		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu sunt
4.2. de competențe	Competențe de bază de dezvoltare software.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Sală dotată cu videoproiector • Tablă pentru explicații detaliate, pentru rezolvarea problemelor
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• Calculatoare, videoproiector, tablă

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	• Cunoașterea conceptelor și a algoritmilor de lingvistică computațională. • Utilizarea și proiectarea de corpusuri. • Analiza și dezvoltarea de algoritmi.
Competențe transversale	• Studiu individual • Metode de lucru, competențe metodologice • Gândire critică și reflecție

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Scopul general al acestui curs este de a oferi cunoștințe teoretice și practice privind metodele de prelucrare a textelor scrise într-un limbaj natural (de exemplu engleză, română, maghiară).
7.2 Obiectivele specifice	• Cunoașterea și aplicarea conceptelor și metodelor de prelucrare a limbajului natural: ○ Corpusuri lingvistice ○ Modele bazate pe cuvinte și pe n-grame ○ Analize sintactice ○ Modele Markov ○ Probleme de lingvistică computațională: dezambiguizarea cuvintelor, rezolvarea coreferențelor, extragerea informației, analiza sentimentelor, traducerea automată, etc.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Limbaje naturale și formale, istoria și conceptele de bază ale prelucrării limbajului natural.	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
2. Metode de bază de prelucrare a textului. Distanța de editare.	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	

3. Clasificarea/categorizarea documentelor. Algoritmul Naive Bayes	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
4. Metode de evaluare	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
5. Entropia și codurile corectoare de erori în învățarea automată și în prelucrarea limbajului natural.	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
6. Modele lingvistice, modele n-gram.	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
7. Recunoașterea știrilor false	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
8. Analiza sentimentelor, extragerea opiniilor	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
9. Reprezentarea cuvintelor, propozițiilor, documentelor în prelucrarea limbajului natural și în regăsirea informației I.	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
10. Reprezentarea cuvintelor, propozițiilor, documentelor în prelucrarea limbajului natural și în regăsirea informației II.	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
11. Analize sintactice	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
12. Sumarizarea automată a documentelor	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
13. Metode de extragere a informațiilor	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	
14. Rezumarea conținutului disciplinei	expunere interactivă, explicație, conversație, demonstrație didactică	

Bibliografie:

- [1] JURAFSKY M., MARTIN J.H. Speech and Language Processing. 3rd ed. (draft), 2024 (<https://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/>).
- [2] TĂȚAR D. Inteligență artificială. Aplicații în prelucrarea limbajului natural. Editura Albastră, Cluj Napoca, 2003.
- [3] MANNING C.D., SCHÜTZE H. Foundations of statistical language processing. MIT Press, Cambridge, 1999.
- [4] TIKK DOMONKOS. Szövegbányászat. Typotex, Budapest, 2007.
- [5] Andriy Burkov. The Hundred-Page Language Models Book: hands-on with PyTorch. True Positive Inc., 2025.

8.2 Seminar / laborator:	Metode de predare	Observații
În cadrul seminariilor și laboratoarelor citim și discutăm articole împreună cu studenții, discutăm proiectele obligatorii și problemele legate de acestea, studenții prezintă proiectele obligatorii (vezi mai jos), iar apoi, în a doua parte a		

semestrului, în cadrul acestor cursuri se fac prezentările proiectelor de grup (aplicație NLP + prezentare). Teme:		
Proiecte de grup (pe baza unei teme stabilite de comun acord cu profesorul)	muncă în grup	
1. Analiza sentimentelor: crearea propriului dicționar și aplicarea acestuia la analiza emoțională a textelor	muncă individuală	
2. Wikification: <i>wikificarea</i> automată a unui text	muncă individuală	
3. Vectori de înglobare pentru cuvinte: construirea și antrenarea propriului model neuronal	muncă individuală	
Bibliografie: [1]-[5]+ [6] JACKSON P., MOULINIER I. Natural Language Processing for Online Applications. Text Retrieval, Extraction and Categorization. John Benjamins Publishing Company, 2002. [7] ABNEY S. Semisupervised learning for computational linguistics. Chapman & Hall/CRC, 2008. [8] FELDMAN R., SANGER J. The Text Mining Handbook. Advanced Approaches in Analyzing Unstructured Data. Cambridge University Press, 2007.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Acest curs este bazat pe cursul Coursera “Natural Language Processing” de Dan Jurafsky și Christopher Manning: <https://web.stanford.edu/~jurafsky/NLPCourseraSlides.html>
- Există o suprapunere semnificativă între conținutul acestui cursului și cel al cărților „Speech and Language Processing” și „Foundations of statistical language processing” (vezi în bibliografie), considerate lucrările de baze ale NLP.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris la sfârșitul semestrului din materialul predat pe parcursul semestrului	Examen scris	40%
10.5 Seminar/laborator	Proiecte individuale	Evaluarea proiectelor	30%
	Proiecte de grup (2-3 studenți) pe baza unei teme stabilite de comun acord cu profesorul	Evaluarea proiectelor	30
10.6 Standard minim de performanță			
• Minim 50% din puncte la fiecare criteriu.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării:
2025.04.30

Semnătura titularului de curs
conf. dr. Bodó Zalán-Péter

Semnătura titularului de seminar
conf. dr. Bodó Zalán-Péter

Data avizării în departament:
2025.04.30

Semnătura directorului de departament
Conf. dr. András Szilárd